

Výukový materiál v rámci projektu OPVK 1.5 Peníze středním školám

Číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0883
Název projektu: Rozvoj vzdělanosti
Číslo šablony: I/2
Datum vytvoření: 5. 12. 2012
Autor: Mgr. Renáta Zbořilová
Určeno pro předmět: Český jazyk a literatura
Tematická oblast: Porozumění textům v kontextu literárního vývoje 20. a 21. století
Obor vzdělání: Obchodník (66-41-L/01) – 3. ročník
Název výukového materiálu: pracovní list **Jiří Wolker – Těžká hodina**
Popis využití: otestování znalostí o sbírce, porozumění a interpretace textu, práce s literárním textem
Čas: 15 minut

Jiří Wolker – Těžká hodina

1. Označte směr, kterému odpovídá svým zaměřením sbírka Těžká hodina:

- a) vitalismus
- b) proletářská poezie
- c) poetismus
- d) surrealismus

2. Úvodní báseň Těžká hodina popisuje:

- a) přerod chlapce v muže
- b) umírání nemocného člověka
- c) příchod dítěte na svět
- d) rozhodování o sebevraždě

3. Které tvrzení o sbírce neplatí?

- a) častým hrdinou básní je dělník
- b) líčí krásu prostých věcí
- c) obsahuje motivy sociální nespravedlnosti
- d) je druhou sbírkou J. Wolkerova

VÝCHOZÍ TEXT K ÚKOLŮM 4 – 10

V špinavé ulici na předměstí
 bydlel mládenec jménem Jan.
 Měl dobré srdce, slabé pěsti
 a modrou pracovní zástěru.
 Městem se brouzдал k večeru
 a ve světel barevném kolotoči
 mu narůstaly bolavé oči,
 jež všechno skutečně viděly
 a do srdce krutě křičely:

Tady jsou paláce, — tady podkroví,
 tady jsou sytí, — tady hladoví,
 jedni jsou otroci, — druzí diktátoři
 a všichni jsou choří.
 Svět je jak srdce kulatý
 a je-li do půle rozřátý,
 — umírá.

(...)

Z fabrik a podkroví dělníci jdou,
 mezi nimi Jan a Marie,
 svatí drží v rukou lilie,
 muži kladiva a meče;
 když velké sny se zabíjejí,
 mnoho krve teče.

Musí se zabít,
 musí se žít,
 ruce jsou zbraně,
 srdce štít!

4. Jak se nazývá báseň, z níž pochází výňatek?

- a) Těžká hodina
- b) Balada o očích topičových
- c) Balada o snu
- d) Balada o nenarozeném dítěti

5. Báseň má formu *sociální balady*. Vysvětlete podstatu tohoto útvaru a uveďte, v čem se liší sociální balada od klasické (lidové) balady.

.....

.....

.....

.....

6. Vyjmenujte typické znaky proletářské poezie, které lze doložit ve výňatku.

.....
.....
.....
.....

7. *Svět je jak srdce kulatý
a je-li do půle rozřátý,
— umírá.*

V této pasáži se jedná o:

a) ironii	c) oxymóron
b) metaforu	d) apostrofu

8. *Musí se zabít,
musí se žít, ...*

Opakování slov na začátku po sobě jdoucích veršů se nazývá:

a) anafora	c) personifikace
b) metafora	d) gradace

9. *mu narůstaly bolavé oči,
jež všechno skutečně viděly
a do srdce krutě křičely:*

V této pasáži se jedná o:

a) přirovnání	c) eufemismus
b) personifikaci	d) oxymóron

10. Vypište z básně alespoň jeden kontrast.

.....

11. Označte autora, v jehož tvorbě také najdeme sociální balady:

a) Jan Neruda	c) František Ladislav Čelakovský
b) Karel Havlíček Borovský	d) Karel Jaromír Erben